

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Lenky Krupičkové a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobkyně: **Obec Janov**, se sídlem Janov 235, zastoupena Mgr. Lucií Petránkovou, advokátkou se sídlem Fügnerovo náměstí 1808/3, Praha 2, proti žalovanému: **Magistrát města Děčín**, se sídlem Mírové náměstí 1175/5, Děčín, zastoupen Mgr. Narcisem Tomáškem, advokátem se sídlem U Starého mostu 111/4, Děčín, v řízení o kasačních stížnostech žalobkyně, žalovaného a společnosti SYNTAXIS NORD a. s., se sídlem Záhořanská 749, Praha 4, zastoupena JUDr. Michalem Chrůmou, Ph.D., advokátem se sídlem Ovocný trh 572/11, Praha 1, proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 30. 9. 2020, č. j. 15 A 163/2017 - 100,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 30. 9. 2020, č. j. 15 A 163/2017 - 100, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II. Kasační stížnost žalobkyně **se odmítá**.
- III. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Společnosti SYNTAXIS NORD a. s. **se vrací** soudní poplatek ve výši 1 000 Kč, který bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám jejího zástupce JUDr. Michala Chrůmy, advokáta, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalobkyně podala dne 11. 7. 2017 u Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále též „krajský soud“) žalobu na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu (dále též „zásah“), kterou se domáhala určení, že kolaudační souhlas s užíváním části stavby č. 78/2010, který je dokladem o povoleném účelu užívání části stavby „*novostavba hotelu na st. p. č. 355 k. ú. Janov u Hřenska*“ (dále též „kolaudační souhlas“), je nezákonný. Současně požadovala, aby bylo žalovanému zakázáno pokračovat v porušování jejích práv a aby obnovil

stav před zásahem. V žalobě uvedla, že žalovaný vydal dne 11. 5. 2017 kolaudační souhlas ve prospěch společnosti SYNTAXIS NORD a. s. (dříve SYNTAXIS NORD s. r. o.), se sídlem Záhořanská 749, Praha (dále též „SYNTAXIS NORD“) v rozporu s podmínkami obsaženými v § 122 odst. 1 a § 119 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále též „stavební zákon“). Poukázala na to, že je vlastníkem nemovitostí přilehlých k pozemku st. p. č. 355 v k. ú. Janov u Hřenska a rovněž dotčeným správním orgánem, který měl vydat před udělením kolaudačního souhlasu závazné stanovisko a vyjádřit se k předmětné stavbě. Toto závazné stanovisko si však stavebník SYNTAXIS NORD neopatřil. Žalovaný přesto vydal kolaudační souhlas, byť je mu známo, že nebylo řádně vyřešeno napojení stavby na místní komunikaci a na kanalizační řád, právní vztahy týkající se parkoviště a další.

[2] Při ústním jednání před krajským soudem žalobkyně upřesnila svou žalobu tak, že navrhuje, aby bylo vydáno deklaratorní rozhodnutí o existenci nezákonného zásahu spočívajícího ve vydání kolaudačního souhlasu.

II.

[3] Krajský soud v záhlaví uvedeném rozsudkem žalobě vyhověl a určil, že kolaudační souhlas byl nezákonný. Uvedl, že žalobkyni svědčí aktivní legitimace dle § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“), neboť tvrdí, že vydáním kolaudačního souhlasu došlo k zásahu do jejích práv. Tento zásah shledal krajský soud v tom, že před povolením užívání stavby nebyl v rozporu s § 5 odst. 3 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o vodách“) zajištěn odvod či likvidace odpadních vod. Bylo sice doloženo připojení stavby na kanalizační řád, nikoliv však to, že je do něj stavebník oprávněn odvádět odpadní vody. Ke dni vydání kolaudačního souhlasu totiž žalobkyně nevydala souhlas s napojením stavby na kanalizační síť ani se stavebníkem neuzavřela smlouvu o odvádění odpadních vod z kolaudované smlouvy do kanalizace v jejím vlastnictví. V důsledku nezákonného postupu žalovaného došlo k vypouštění odpadních vod do kanalizace žalobkyně bez jejího souhlasu, aniž by se k tomu v kolaudačním řízení mohla vyjádřit. Byla tedy zasažena práva žalobkyně.

[4] Nezákonný zásah shledal krajský soud rovněž v tom, že kolaudační souhlas byl vydán za situace, kdy místní komunikace byla zaslepena, aniž by bylo zajištěno místo k otáčení vozidel v místě zaslepení. Dle krajského soudu byl žalovaný povinen požadovat doložení připojení stavby na místní komunikaci na pozemku par. č. 427/14 v k. ú. Janov u Hřenska, tedy i souhlas vlastníka místní komunikace, případně závazné stanovisko dotčeného orgánu k připojení na místní komunikaci. Svým postupem žalovaný porušil § 122 odst. 3 ve spojení s § 119 odst. 2 stavebního zákona a zasáhl do práv žalobkyně jako provozovatelky a vlastnice místní komunikace.

[5] Krajský soud naopak neshledal nezákonný zásah v důsledku budování parkoviště, neboť parkovací stání byla předmětem jiného kolaudačního řízení. Posuzovaný kolaudační souhlas se na ně nevztahoval, nemohl tak z hlediska parkovacích stání zasáhnout do práv žalobkyně.

III.

[6] Proti rozsudku krajského soudu podala společnost SYNTAXIS NORD kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Předně namítla, že s ní měl krajský soud jednat jako s osobou zúčastněnou na řízení, neboť byla účastníkem řízení před žalovaným, jehož rozhodnutí bylo žalobou napadeno. Jelikož na základě daného kolaudačního souhlasu provozuje stavbu hotelu ve svém vlastnictví, může být jeho zrušením či vyslovením jeho neplatnosti přímo

pokračování

dotčena na svých právech. Žalobkyně ji tedy měla v žalobě označit jako osobu, která přichází v úvahu jako osoba zúčastněná na řízení. Krajský soud vyloučil institut osoby zúčastněné na řízení pro povahu projednávané věci (zásahová žaloba). Nevzal tak v úvahu aktuální usnesení rozšířeného senátu ze dne 17. 9. 2019, č. j. 1 As 436/2017 - 43, a rozsudek ze dne 30. 1. 2020, č. j. 6 As 211/2017 - 127. Dle těchto rozhodnutí měl krajský soud rozhodovat danou věc v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s. a nikoliv v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem podle § 82 a násl. s. ř. s. Další kasační námitky směřovaly vůči samotnému posouzení věci ze strany krajského soudu. Společnost SYNTAXIS NORD namítla, že závěry krajského soudu nemají oporu ve správním spise a odkázala na konkrétní dokumenty, které krajský soud dle jejího názoru pominul. Navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Současně navrhla, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek.

IV.

[7] Kasační stížnost proti rozsudku krajského soudu podala rovněž žalobkyně, a to z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Uvedla, že krajský soud dospěl ke správnému závěru, že nebyly naplněny podmínky kolaudačního souhlasu a správně rozhodl, že kolaudační souhlas je nezákonný. Při rozhodování ve věci však nerefletoval usnesení rozšířeného senátu č. j. 1 As 436/2017 - 43 a projednal žalobu jako zásahovou. V důsledku toho toliko deklaroval nezákonnost kolaudačního souhlasu, aniž by tuto nezákonnost odstranil. Kdyby posoudil kolaudační souhlas jako rozhodnutí, přistoupil by rovněž k jeho zrušení. Tato část výroku v jeho rozsudku chybí, pročez je namístě jej zrušit s tím, že krajský soud žalobkyni poučí o tom, že zvolila nesprávný žalobní typ a vyzve ji k úpravě žaloby. Řízení před krajským soudem tedy bylo zatíženo vadou. Jelikož krajský soud správně dovodil, že kolaudační souhlas byl nezákonný, jsou splněny podmínky pro aplikaci § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. Proto žalobkyně navrhla, aby zdejší soud zrušil napadený rozsudek i kolaudační souhlas a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

V.

[8] Proti rozsudku krajského soudu podal kasační stížnost také žalovaný, a to z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Shodně jako SYNTAXIS NORD a žalobkyně namítl, že krajský soud postupoval v rozporu s recentní judikaturou zdejšího soudu, podle níž je kolaudační souhlas rozhodnutím, nikoliv zásahem. Souhlasil tedy se žalobkyní, že ji měl krajský soud poučit o nevhodnosti zvoleného žalobního typu. Nesouhlasil však s její úvahou, že by byly naplněny podmínky pro postup podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s., tj. pro zrušení kolaudačního souhlasu Nejvyšším správním soudem, neboť žalobkyně žalobu doposud nijak neupravila, a stále se tedy dožaduje určení nezákonného zásahu. Žalovaný se dále vymezil proti závěrům krajského soudu o nezákonnosti jeho rozhodnutí a požádal Nejvyšší správní soud, aby vyjádřil z důvodu hospodárnosti řízení taktéž stanovisko k tomu, zda měl stavebník SYNTAXIS NORD v době vydání kolaudačního souhlasu zabezpečeno odvádění odpadních vod a zda mohlo být zaslepení místní komunikace, resp. napojení hotelu na místní komunikaci na pozemku p. č. 427/13 v k. ú. Janov u Hřenska předmětem tohoto řízení. Žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

VI.

[9] Nejvyšší správní soud zaslal jednotlivé kasační stížnosti ostatním účastníkům k vyjádření.

[10] Žalobkyně se vyjádřila ke kasační stížnosti společnosti SYNTAXIS NORD a žalovaného. Zdůraznila, že SYNTAXIS NORD v žalobě uvedla jako vedlejšího účastníka řízení

a že při podání žaloby postupovala s tehdy platným právním názorem, že se lze soudní ochrany proti souhlasům domoci cestou podání zásahové žaloby. Krajský soud sice žalobu projednal dle § 82 a násl. s. ř. s., ale zároveň postupoval podle § 75 odst. 1 s. ř. s. a vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání kolaudačního souhlasu. Dospěl přitom ke správnému závěru, že nebyly splněny podmínky pro jeho vydání dle § 119 odst. 2 stavebního zákona. Skutečnost, že krajský soud projednal žalobu jako zásahovou, tedy neměla vliv na správnost jeho rozhodnutí. Na tom nemohou nic změnit námitky SYNTAXIS NORD, neboť tyto byly uplatněny v řízení ze strany žalovaného a krajský soud se jimi zabýval. Napadený rozsudek by proto měl být pouze doplněn tak, že kolaudační souhlas se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení. Žalobkyně se rovněž vyjádřila k námitkám společnosti SYNTAXIS NORD proti věcnému posouzení žaloby ze strany krajského soudu a vyjádřila nesouhlas s tím, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek. Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalovaného opět zdůraznila, že jsou dle jejího názoru splněny podmínky pro postup dle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. a zopakovala, že vada řízení před krajským soudem neměla vliv na správnost jeho rozhodnutí. Dále se vyjádřila ke kasačním námitkám směřujícím vůči samotnému posouzení věci ze strany krajského soudu.

[11] Společnost SYNTAXIS NORD se ve svém vyjádření připojila k argumentaci žalovaného a doplnila další okolnosti k věcnému posouzení sporných otázek.

VII.

[12] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnosti v mezích jejich rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[13] Nejvyšší správní soud se předně zabýval otázkou, zda je společnost SYNTAXIS NORD osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, konkrétně zda jí náleží práva osoby zúčastněné na řízení, respektive opomenuté osoby zúčastněné na řízení. Tato otázka přitom není rozhodná pouze z hlediska přípustnosti kasační stížnosti, ale rovněž právě s ohledem na posouzení vad napadeného rozsudku. Pokud by totiž závěr krajského soudu, že společnost SYNTAXIS NORD není osobou zúčastněnou na řízení, byl chybný, jednalo by se o vadu, ke které musí zdejší soud přihlídnout z úřední povinnosti (srovnej usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2006, č. j. 8 As 32/2005 - 81, či rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2016, č. j. 7 Azs 301/2015 - 26, a ze dne 17. 1. 2014, č. j. 5 As 140/2012 - 22).

[14] Krajský soud se společností SYNTAXIS NORD jako s osobou zúčastněnou na řízení nejednal. Nikoliv však proto, že by ji úplně opomněl. Naopak se otázkou jejího postavení zabýval a dospěl k závěru, že jí postavení osoby zúčastněné na řízení nesvědčí. Své důvody ozejmil v usnesení ze dne 8. 10. 2020 (tedy v usnesení, které vydal až poté, co vydal nyní posuzovaný rozsudek), v němž nadto odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 10. 2008, č. j. 3 Aps 5/2008 - 282, podle něhož se institut osoby zúčastněné na řízení omezuje pouze na řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu dle § 65 a násl. s. ř. s. a na řízení o žalobě proti nečinnosti správního orgánu (§ 79 a násl. s. ř. s.); v řízení o ochraně před nezákonným zásahem dle § 82 a násl. s. ř. s. je podle uvedeného rozsudku účast osoby zúčastněné na řízení z povahy věci vyloučena. Tyto závěry, z nichž krajský soud při posouzení věci vycházel, ovšem korigovala pozdější judikatura zdejšího soudu, a to právě ve vztahu k souhlasům vydávaným podle stavebního zákona. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 18. 9. 2012, č. j. 2 As 86/2010 - 76, dle kterého byl dříve kolaudační souhlas považován za zásah, konstatoval: *„Případným zrušením souhlasu, resp. předchozím konstatováním nezákonného zásahu spočívajícím v jeho vydání, zákazem adresovaným správnímu orgánu z něj nadále vycházet či dokonce příkazem k obnovení stavu před zákazem, by byl tentokrát naopak bezpochyby dotčen na svých právech žadatel. V tomto případě je tak třeba použít procesní analogii a přiznat žadateli o vydání souhlasu či oznamovateli v soudním řízení*

pokračování

správním, vedeném na základě žaloby třetí osoby napadající tento souhlas, postavení osoby zúčastněné na řízení dle § 34 s. ř. s. V opačném případě by sám žadatel o vydání souhlasu neměl v soudním řízení žádná procesní práva a byl tak značně oproti žalobci znevýhodněn. (...) Žadatel o vydání souhlasu či oznamovatel může být v soudním řízení správním vedeném na základě žaloby třetí osoby napadající tento souhlas v postavení osoby zúčastněné na řízení dle § 34 téhož zákona“ (důraz přidán). Na základě citovaného usnesení dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že institut osoby zúčastněné na řízení lze použít v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem i v dalších specifických případech (viz např. rozsudky ze dne 19. 9. 2017, č. j. 9 As 232/2017 - 38, ze dne 13. 7. 2016, č. j. 1 As 139/2016 - 27).

[15] Výše uvedené lze vztáhnout i na tuto věc. V ní byla společnost SYNTAXIS NORD nejen vlastníci kolaudované nemovitosti, ale právě i žadatelkou o vydání kolaudačního souhlasu, jehož zákonnost byla v řízení před krajským soudem z podnětu (na základě žaloby) žalobkyně přezkoumávána. Případným zrušením kolaudačního souhlasu, resp. předchozím konstatováním nezákonného zásahu spočívajícím v jeho vydání, tedy byla bezpochyby dotčena na svých právech.

[16] Ve smyslu výše uvedené judikatury tak společnosti SYNTAXIS NORD jakožto vlastníci kolaudované stavby a žadatelce o vydání kolaudačního souhlasu, který krajský soud k žalobě žalobkyně označil za nezákonný zásah, náleželo postavení osoby zúčastněné na řízení. Pochybením krajského soudu bylo společnosti SYNTAXIS NORD znemožněno uplatňovat veškerá procesní práva a bránit se prohlášením kolaudačního souhlasu za nezákonný zásah, čímž bylo porušeno její právo na spravedlivý proces. V daném případě je tedy již na základě tohoto pochybení dán zrušovací důvod dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (srovnej rozsudky zdejšího soudu ze dne 19. 4. 2017, č. j. 2 As 63/2017 - 44, ze dne 4. 9. 2018, č. j. 7 As 366/2017 - 54, či ze dne 30. 7. 2020, č. j. 9 As 9/2020 - 17). Nejvyšší správní soud proto výrokem I. zrušil rozsudek krajského soudu a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

[17] Dále se soud zabýval přípustností kasační stížnosti žalobkyně, neboť tato byla v řízení před krajským soudem úspěšná.

[18] Otázkou, zda je přípustná kasační stížnost účastníka, který byl v řízení před krajským soudem úspěšný, se zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 1. 7. 2015, č. j. 5 Afs 91/2012 - 41. Dospěl k obecnému závěru, že kasační stížnost podaná účastníkem, který byl v řízení před krajským soudem procesně úspěšný a který nenamítá, že krajský soud měl výrokem ve věci rozhodnout jinak, je podle § 104 odst. 2 s. ř. s. nepřipustná. Rozšířený senát vycházel z úvahy, že pokud krajský soud žalobě ve správním soudnictví vyhová, dochází k opětovnému posouzení věci správními orgány a žalobce má případně možnost uplatnit své výtky proti právnímu názoru krajského soudu v dalším správním řízení, jehož výsledek může opětovně napadnout žalobou. Konkrétně rozšířený senát uvedl: „Účastník řízení má procesní možnost k ochraně svých práv v dalším průběhu správního (příp. následně i soudního) řízení. Nebude mu tudíž znemožněno uplatnit jeho základní právo na soudní ochranu (čl. 36 Listiny). Jestliže krajský soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku právní názor, kterým je správní orgán vázán (a neshledal jím žalobní námitku důvodnou), znamená to, že správní orgán v navazujícím řízení nemůže posouzení této otázky změnit (vyjma případů, kdy dojde ke změně skutkového či právního stavu). Neznačená to však, že by žalobce nemohl takové posouzení znovu napadnout v žalobě proti novému správnímu rozhodnutí a následně i v kasační stížnosti proti novému rozhodnutí krajského soudu. Není tak vyloučena možnost v kasačním řízení přezkoumat právní názor krajského soudu (opakovaně) vyslovený v neprospěch žalobce.“ Zároveň zdůraznil princip subsidiarity mimořádných opravných prostředků a kontradiktorní povahu řízení před soudem: „Domáhá-li se stěžovatel kasace rozsudku, mohlo by být výsledkem řízení o kasační stížnosti zrušení rozsudku, který však byl vydán v jeho prospěch. Takový postup však odporuje konstrukci subsidiarity mimořádných opravných prostředků i důvodů kasační stížnosti, které jsou uvedeny v § 103 odst. 1 s. ř. s. Těmito důvody jsou především tvrzené vady stížností napadeného rozhodnutí krajského soudu či soudního řízení nebo vady postupu správního orgánu spolu

s nesprávným hodnocením tohoto postupu krajským soudem. Stěžovatel by musel uplatňovat výhrady proti pro něj příznivému výroku rozhodnutí, což není v souladu s kontradiktorním charakterem soudního řízení. Takový postup by mohl mít smysl pouze tehdy, pokud by procesně úspěšný účastník usiloval o doplnění či revizi důvodů, ze kterých mu krajský soud vyhověl. To však neumožňuje § 104 odst. 2 s. ř. s., podle kterého je nepřijatelná též kasační stížnost směřující jen proti důvodům rozhodnutí soudu (k tomu srov. usnesení č. j. 8 As 90/2012 - 56).“

[19] V nyní posuzovaném případě je situace specifická tím, že se žalobkyně nedomáhá revize důvodů, pro které krajský soud prohlásil kolaudační souhlas za nezákonný, avšak namítá, že soud měl přistoupit nejen k deklaraci nezákonnosti tohoto rozhodnutí, ale rovněž k jeho zrušení (odstranění) v souladu s aktuálním obratem v judikatuře rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu (k tomu viz dále). Podstatné však je, že žalobkyně se žalobou podanou podle § 82 a násl. s. ř. s. domáhala prohlášení kolaudačního souhlasu za nezákonný. V rámci písemného vyhotovení žaloby se sice kromě prohlášení kolaudačního souhlasu za nezákonný domáhala také toho, aby krajský soud žalovanému zakázal pokračovat v porušování práva a přikázal mu, aby obnovil stav před vydáním kolaudačního souhlasu, avšak jak vyplývá z protokolu ze dne 30. 9. 2020, při ústním jednání svůj návrh upřesnila tak, že navrhuje, aby bylo vydáno deklaratorní rozhodnutí o existenci nezákonného zásahu spočívajícího ve vydání kolaudačního souhlasu. Krajský soud přitom napadeným rozsudkem žalobkyni vyhověl v plném rozsahu tohoto návrhu a označil kolaudační souhlas za nezákonný (zásah). Výrok napadeného rozsudku tedy odpovídá žalobnímu návrhu žalobkyně, která se nakonec nedomáhala ničeho jiného než prohlášení nezákonnosti kolaudačního souhlasu (srov. odlišnou situaci řešenou v rozsudku tohoto soudu ze dne 30. 1. 2020, č. j. 6 As 211/2017 - 127). Krajský soud tedy „odstranil“ žalobou napadený akt právě tak, jak se žalobkyně domáhala a jak mu to umožňuje řízení o ochraně před nezákonným zásahem. Jak uvedl rozšířený senát, kasace takového rozsudku by odporovala konstrukci subsidiarity mimořádných opravných prostředků i důvodů kasační stížnosti, které jsou uvedeny v § 103 odst. 1 s. ř. s., a především je v rozporu s kontradiktorním charakterem soudního řízení. Namítá-li žalobkyně nyní, že v rozsudku chybí část výroku vedoucí ke zrušení kolaudačního souhlasu, pomíjí, že ani ona sama se před krajským soudem zrušení souhlasu nedomáhala (např. návrhem přikázat žalovanému, aby nezákonný kolaudační souhlas zrušil postupem podle § 156 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, nebo návrhem zakázat, aby žalovaný z kolaudačního souhlasu ve své další úřední činnosti dále vycházel. K tomu blíže viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 18. 9. 2012, č. j. 2 As 86/2010 - 76, ze kterého žalobkyně při podání žaloby dle § 82 a násl. vycházela). Od svého (do značné míry) obecného požadavku na zákaz pokračovat v porušování jejích práv a na obnovení stavu před zásahem ostatně při jednání před krajským soudem upustila. Nejvyšší správní soud si je vědom limitů účinnosti právní ochrany poskytované prostřednictvím zásahové žaloby proti zásahům představovaným souhlasy vydávanými dle stavebního zákona. Jestliže však žalobkyně v řízení před krajským soudem ani nevznesla požadavky odpovídající obsahově žalobnímu typu podle § 65 a násl. s. ř. s., kterými by se krajský soud mohl zabývat, zatímco těm nárokům, které vznesla, bylo krajským soudem bezezbytku vyhověno, nelze tyto limity zvrátit podanou kasační stížností, v níž se žalobkyně domáhá toliko toho, aby byl kolaudační souhlas znovu posouzen, tentokrát nadto v režimu žaloby podle § 65 a násl. s. ř. s. v souladu s novým náhledem na povahu souhlasů vydávaných podle stavebního zákona. Přestože si je zdejší soud vědom poučovací povinnosti krajského soudu, nelze rovněž přehlédnout, že ke dni jednání před krajským soudem již bylo vydáno a uveřejněno usnesení rozšířeného senátu, kterým došlo k namítanému judikatornímu obratu v náhledu na charakter kolaudačního souhlasu z hlediska prostředků poskytnutí soudní ochrany. Žalobkyni tedy nic nebránilo v tom, aby se sama v řízení před krajským soudem domáhala příslušné změny žaloby a jejímu projednání v režimu podle § 65 a násl. s. ř. s. Přesto však stále trvala na svém žalobním návrhu, kterému krajský soud plně vyhověl.

pokračování

[20] Za výše popsaného stavu dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost žalobkyně je nepřipustná, a proto ji výrokem II. tohoto rozsudku odmítl. Současně rozhodl výrokem III. v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s. (ve spojení s § 120 s. ř. s.) o tom, že žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť její kasační stížnost byla odmítnuta.

[21] Přestože je již s ohledem na opomenutí společnosti SYNTAXIS NORD jakožto osoby zúčastněné na řízení dán důvod ke zrušení napadeného rozsudku, doplňuje Nejvyšší správní soud, že řízení před krajským soudem bylo zasaženo také vadou, kterou shodně namítal žalovaný a společnost SYNTAXIS NORD, a sice že krajský soud nepostupoval v souladu s usnesením rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 9. 2019, č. j. 1 As 436/2017 - 43. Tímto usnesením došlo k zásadnímu judikatornímu obratu v otázce posouzení povahy souhlasů vydávaných podle stavebního zákona (v tomto případě byl dokonce překonán názor samotného rozšířeného senátu). Rozšířený senát dospěl k závěru, že „[s]ouhlasy vydávané stavebním úřadem zejména podle § 96, § 106, § 122, § 127 a § 128 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), jsou rozhodnutími správního orgánu dle § 65 odst. 1 s. ř. s.“. K tomuto judikatornímu obratu přitom došlo v průběhu řízení před krajským soudem (žalobkyně podala žalobu dne 11. 7. 2017, krajský soud o ní rozhodoval dne 30. 9. 2020). Platí přitom, že správní soudy jsou povinny respektovat rozhodnutí rozšířeného senátu i u probíhajících, resp. dosud neskončených řízení. K tomu viz např. závěr uvedený v usnesení rozšířeného senátu zdejšího soudu ze dne 21. 10. 2008, č. j. 8 As 47/2005 - 86: „Soudy rozhodující ve správním soudnictví však mají povinnost od okamžiku vyhlášení rozhodnutí rozšířeného senátu podle tam zaujatého právního názoru postupovat ve všech probíhajících a v budoucnu zahájených řízeních.“ Lze tak přisvědčit žalovanému a společnosti SYNTAXIS NORD, že za dané situace měl krajský soud po vydání usnesení rozšířeného senátu č. j. 1 As 436/2017 - 43 žalobkyni v souladu se závěry v něm uvedenými poučit o tom, jaký žalobní typ je podle zákona a aktuální judikatury určen k napadení kolaudačního souhlasu, vyzvat ji ke změně žalobního typu a poté věc posoudit v režimu řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu dle § 65 a násl. s. ř. s.

[22] Nejvyšší správní soud shrnuje, že napadený rozsudek je zatížen výše uvedenými vadami dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Kasační stížnosti SYNTAXIS NORD a žalovaného jsou tedy důvodné. Napadený rozsudek proto podle § 110 odst. 1 věta první před středníkem s. ř. s. zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení, v němž je krajský soud podle odst. 4 uvedeného ustanovení vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku. To konkrétně znamená, že krajský soud v dalším řízení poučí žalobkyni o tom, jaký žalobní typ je podle zákona a stávající judikatury určen k napadení kolaudačního souhlasu, a pokud žalobkyně přistoupí k úpravě žaloby, bude dále pokračovat v řízení podle nově zvoleného žalobního typu včetně vyrozumění osob, které přichází v úvahu jako osoby zúčastněné na řízení ve smyslu § 34 odst. 2 s. ř. s.

[23] Protože Nejvyšší správní soud přistoupil ke zrušení napadeného rozsudku v důsledku výše specifikovaných vad, nezabýval se dalšími kasačními námitkami žalovaného a společnosti SYNTAXIS NORD, neboť by to za tohoto procesního stavu bylo přinejmenším předčasné a způsobilé zkrátit účastníky řízení na jejich právech (podpůrně srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 19. 10. 2004, sp. zn. I. ÚS 18/04, a ze dne 26. 4. 2005, sp. zn. I. ÚS 560/03, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2007, č. j. 7 Afs 103/2007 - 77, podle něhož „správní soudnictví je založeno na kasačním principu. Nejvyššímu správnímu soudu totiž nepřislouží v rozhodnutí o kasační stížnosti stěžovatele předjímat právní závěry krajského soudu. Takovýto postup by byl nutně vadou řízení mající vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci samé. Tímto postupem by de facto stěžovateli uzavřel cestu k přezkoumání »nově vysloveného« právního názoru prostřednictvím kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud by tak nepřipustně zasáhl i do ústavně zaručeného práva stěžovatele na spravedlivý proces.“).

[24] O náhradě nákladů řízení o kasačních stížnostech žalovaného a společnosti SYNTAXIS NORD rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

[25] Z důvodu, že o kasačních stížnostech bylo rozhodnuto bez zbytečného prodlení po nezbytném poučení účastníků řízení a obstarání dalších podkladů nutných pro rozhodnutí, Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval o návrhu SYNTAXIS NORD na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2003, č. j. 2 Azs 3/2003 - 44, publikován pod č. 173/2004 Sb. NSS). Protože Nejvyšší správní soud nerozhodl o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, rozhodl výrokem IV. podle § 10 odst. 1 věta první zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, o vrácení zaplaceného soudního poplatku ve výši 1 000 Kč společnosti SYNTAXIS NORD, a to k rukám jejího zástupce.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. ledna 2021

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu